

Remissvar

Ds (S2024:16)

Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra

Bakgrund

Majblommans Riksförbund, nedan kallat Majblomman, är en barnrättsorganisation som delar ut ekonomiskt stöd till enskilda barn och ungdomar, bland annat i syfte att möjliggöra en meningsfull fritid i gemenskap med vänner. Med anledning av det följer Majblomman med intresse processen kring framtagandet av ett fritidskort för barn och unga som vi ser som en angelägen satsning.

Sammanfattning

Majblomman delar utgångspunkten att det finns påtagliga behov av att främja barn och ungas livsvillkor i Sverige, genom att förbättra förutsättningar och möjligheter till hälsa och välbefinnande.

Majblomman välkomnar ambitionen att tillgängliggöra fritidsaktiviteter för fler barn och unga så att de får en aktiv och meningsfull fritid tillsammans med andra.

Majblomman ser att fri rörlighet med kollektivtrafik utanför skoltid är en viktig förutsättning för att barn och unga i ekonomisk utsatthet ska kunna tillgodogöra sig sina fritidsaktiviteter. Majblomman saknar denna dimension i utredningen.

Majblomman ser en fara i att fritidskortet riskerar negativ påverkan på fritids- och kulturverksamhet i offentlig och ideell sektor vad gäller administration och ekonomi.

Majblomman erfar att behovsprövning kan ha negativ, social inverkan på barn och ungdomar i ekonomisk utsatthet. Enligt vår bedömning är det viktigt att ett differentierat fritidskort utformas så att det inte får stigmatiserande effekter.

Synpunkter

Majblommans erfarenhet av stöd till barn i ekonomisk utsatthet

Majblomman tar del av tiotusentals ansökningar om stöd till barn vars familjer inte har råd att bekosta detta. Majblomman delar via volontärer ut ekonomiskt stöd till enskilda barn i familjer med utsatt ekonomi. 2023 delade våra lokalföreningar ut närmare 35 miljoner kronor till ca 29 000 barn i ekonomiskt utsatta situationer. 49,3 % av stödet var relaterat till artikel 31 i barnkonventionen, där rätten till lek, vila och fritid slås fast. 31 % av stödet gick till fritidsaktiviteter och fritidsutrustning (Majblommans effektrapport 2023). En meningsfull fritid är en rättighet och en avgörande faktor för barns utveckling i allmänhet och för Majblommans målgrupp i synnerhet. Det är bakgrunden till att Majblommans Riksförbund sedan länge har bildat opinion för politiska reformer för en meningsfull fritid för alla barn, oavsett sociala, kulturella och ekonomiska förutsättningar.

Majblomman delar därför analysen att det finns påtagliga behov av att främja barn och ungas livsvillkor i Sverige genom förbättrade förutsättningar och möjligheter till hälsa och välbefinnande. Vi välkomnar regeringens ambition att tillgänggöra fritidsaktiviteter för fler barn och unga så att de får en aktiv och meningsfull fritid tillsammans med andra.

Fri rörlighet till och från fritidsaktiviteter

Majblomman får regelbundet in ansökningar om ekonomiskt stöd till buss- och tunnelbanekort på kvällar, helger och lov. Barn och ungdomar i ekonomiskt utsatta situationer behöver kunna ta sig till och från fritidsaktiviteter. Utan stöd från Majblomman till resor med kollektivtrafik begränsas barn och ungas rörlighet vilket i regel innebär att fritidsaktiviteten inte blir av. Majblomman förespråkar sedan 2023 en nationell reform för fri kollektivtrafik för alla barn och unga på kvällar helger och lov. De samhällsekonomiska konsekvenserna har beräknats med hjälp av experter på forskningsinstitutet RISE, se Majblommans rapport "Framtidstro till priset av en bussbiljett – därför vinner samhället på fri kollektivtrafik för barn".

Administration och behovsprövning

Det offentliga stöttar i nuläget föreningslivet, vars administrativa och ekonomiska förutsättningar till märkbar del är kopplade till detta stöd. Det handlar förenings- och projektbidrag, lokal- och medlemsstöd och liknande. Vidare är föreningslivets administration och praktiska innehåll beroende av ideella insatser. Det är angeläget att ett införande av ett fritidskort inte blir en administrativ börda.

Majblommans erfarenhet visar, liksom forskning om barn och ungdomar i ekonomisk utsatthet, att olika former av differentiering tenderar att bli socialt stigmatiserande. Barn och ungdomar har strategier för att dölja sin belägenhet, och det är viktigt för dem att vara och känna sig inkluderade på samma villkor som sina kamrater. Mot bakgrund av detta vill Majblomman betona vikten av att utforma ett behovsprövat fritidskort så att ingen mottagare pekas ut eller exkluderas.

Göteborg 15 oktober 2024

Åse Henell,

Generalsekreterare